

PATĒRĒTĀJU STRĪDU RISINĀŠANAS KOMISIJA

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67388624, fakss 67388634, e-pasts pasts@ptac.gov.lv, www.ptac.gov.lv

patērētājam

sabiedrībai

LĒMUMS par strīdu Rīgā

2023.gada 13.martā

Nr. 30-psrk

Patērētāju strīdu risināšanas komisija (turpmāk – Komisija) šādā sastāvā:

Komisijas priekšsēdētājs: Raimonds Grāvelsiņš,

Komisijas loceklis: A.Smagars kā patērētāju interešu pārstāvis un I.Rūtiņš kā komersantu interešu pārstāvis

izskatīja rakstveida procesā strīdu starp Igaunijas patērētāju sabiedrību par iegādātu lietotu automašīnu “Chrysler CROSSFIRE” (turpmāk – automašīna).

No lietas materiāliem izriet, ka patērētāja 2021.gada 11.oktobrī ir noslēgusi ar sabiedrību automašīnas pirkšanas līgumu Nr.CSL 836, kā arī veikusi maksājumu 5770,00 EUR apmērā.

Iesniegumā Komisijai patērētāja norāda, ka pirms automašīnas iegādes un pēc veiktā testa brauciena sabiedrības darbinieks sniedza informāciju, ka automašīna ir labā tehniskā stāvoklī un tai ir nepieciešams tikai nomainīt bremžu klučus. Pēc automašīnas iegādes un tās reģistrācijas Igaunijā, automašīnai konstatēti vairāki defekti, par kuriem iegādes brīdī patērētāja nebija informēta. Lietus laikā automašīnas salonā (pasažiera pusē) uzkrājies liels daudzums ūdens, tādēļ 2021.gada 8. novembrī patērētāja sazinājās ar sabiedrību, norādot uz defektu un lūdzot sabiedrību informēt par iespējamo situācijas risinājumu. Sabiedrība patērētājas pieteikto defektu atteicās risināt, kā arī noraidījusi patērētājas līgumu par automašīnas atgriešanu un naudas atmaksu. Patērētāja ir veikusi automašīnas bremžu kluču maiņu, bet troksnis nepazuda, tādēļ tika veikta atkārtota automašīnas pārbaude un konstatēts, ka automašīnai ir bojāts piedziņas kardanš un gultņi, un automašīnai ir nepieciešams remonts, par ko patērētāja pirms automašīnas iegādes netika informēta. Patērētājas prasība Komisijai ir gan naudas atmaksa par līguma noteikumiem neatbilstošu automašīnu, gan zaudējumu – degvielas izdevumu, automašīnas reģistrācijas Igaunijā izdevumu, remonta izdevumu atlīdzinājums (pavisam kopā 6187,53 EUR).

Izskatot patērētājas iesniegumu Komisijā, sabiedrībai tika pieprasīts skaidrojums par patērētājas iesniegumā minēto. Sabiedrība ir sniegusi skaidrojumu, norādot, ka savu lēmumu par naudas atmaksu tā nav mainījusi, kā arī norādīja, ka Ceļu Satiksmes Drošības Direkcija (turpmāk – CSDD) veica automašīnas pārbaudi un atzina to par drošu dalībai satiksmē. Tāpat patērētāja veica testa braucienu ar automašīnu un pirms darījuma noslēgšanas sabiedrības darbinieks piedāvāja patērētājai pārbaudīt automašīnu autoservisā, taču patērētāja no šādas iespējas atteicās.

Vienlaikus sabiedrība skaidro, ka uz automašīnas pārdošanas brīdi salonā ūdens nebija, tas varēja rasties dažādu iemeslu dēļ, savukārt attiecībā uz salona filtra neesamību sabiedrība norāda, ka nevar to komentēt. Salona filtra neesamību iespējams konstatēt tikai

autoservisā, veicot automašīnas apkopi un šobrīd nav iespējams konstatēt, kurā brīdī automašīnas salona filtrs ir izņemts. Tāpat sabiedrība norāda, ka uz transportlīdzekļa pārdošanas brīdi tam nebija problēmas ar aizmugurējo asi un, ņemot vērā, ka ar aizmugurējo asi problēmas parādījās vairāk kā pēc pusgada un nav pierādījumu tam, ka transportlīdzeklis nebija lietots ziemas periodā, tad sabiedrība uzskata, ka nav pierādījumu tam, ka problēmas ar aizmugurējo asi bija pirms transportlīdzekļa iegādes.

Izvērtējot lietas materiālus, tajā skaitā patērētājas iesniegto elektronisko saraksti ar sabiedrību, Komisija secina, ka sabiedrība neizprot Patērētāju tiesību aizsardzības likumā (turpmāk – PTAL) noteikto, kā arī neievēro profesionālo rūpību un godīgumu attiecībās ar patērētāju.

Komisija skaidro, ka sabiedrība ir atbildīga par precī, ko pārdod, tai skaitā arī par lietotu precī, jo saskaņā ar PTAL (turpmāk – PTAL (likuma redakcijā līdz 2022.gada 14.martam, ņemot vērā dienu, kad iegādāta automašīna)) 27.panta pirmo daļu patērētājs ir tiesīgs pieteikt prasījumu pārdevējam par preces neatbilstību līguma noteikumiem divu gadu laikā no preces iegādes dienas. Savukārt pārdevējs divu gadu laikā ir atbildīgs par preces kvalitāti, neskatoties uz to, vai prece ir lietota vai nē. No lietas materiāliem izriet, ka sabiedrība uzskata, ka tai par pārdoto automašīnu nav jāuzņemas atbildība, ja patērētāja nav vērsusies pie sabiedrības uzreiz pēc automašīnas iegādes. Šāda sabiedrības nostāja ir pretrunā ar PTAL tiesību normās noteikto.

Saskaņā ar PTAL 13.panta trešo daļu, ja preces neatbilstība līguma noteikumiem atklājas sešu mēnešu laikā pēc preces iegādes, uzskatāms, ka tā eksistēja preces iegādes dienā, izņemot gadījumus, kad šāds pieņēmums ir pretrunā ar preces raksturu vai neatbilstības veidu.

Līdz ar to, ja preces neatbilstība līguma noteikumiem radusies sešu mēnešu laikā no preces iegādes dienas, tad ir uzskatāms, ka tā jau eksistēja preces iegādes dienā, kā arī, ja pārdevējs nepiekrīt, ka prece ir līguma noteikumiem neatbilstoša, tad šādā situācijā pārdevējam ir pienākums pierādīt pretējo.

Savukārt atbilstoši PTAL 14.panta pirmās daļas 1.punktam prece atbilst līguma noteikumiem, ja tai piemīt īpašības un izpildījums, kāds parasti piemīt tāda paša veida precēm un kādu patērētājs var pamatoti gaidīt, ņemot vērā preces raksturu un jebkurus, īpaši reklāmā vai preces marķējumā sniegtus publiskus paziņojumus par noteiktām preces īpašībām. Līdz ar to jāņem vērā, ka, iegādājoties lietotu precī, nevar gaidīt, ka tai piemīt tādas pašas īpašības un izpildījums, kāds parasti piemīt un kādu var sagaidīt no jaunas preces. Atbilstība līguma noteikumiem lietotai automašīnai jāvērtē, ņemot vērā īpašības un izpildījumu, kāds parasti piemīt attiecīgā gada, nobraukuma un vizuālā/tehniskā stāvokļa automašīnām.

Komisija vērš uzmanību uz sabiedrības nekorekto strīda risināšanas kārtību, proti, sabiedrība nav veikusi patērētājas pieteikto automašīnas defektu pārbaudi un nav pierādījusi, ka automašīna ir līguma noteikumiem atbilstoša. Sabiedrībai bija jāveic patērētājas pieteikto defektu pārbaude tiklīdz patērētāja sabiedrībā vērsās pirmo reizi un jāpamato savs atteikums izpildīt patērētājas prasību par naudas atmaksu. ņemot vērā, ka sabiedrība nav vēlējusies strīdu risināt, pārbaudīt patērētājas pieteiktos defektus un uzņemties atbildību, tad atteikums izpildīt patērētājas prasību nav pamatots. Šobrīd, kad patērētāja pati ir veikusi automašīnas tehniskās pārbaudes un automašīnas remontu, tādēļ, ka sabiedrība ilgstoši ir atteikusies risināt strīdu, sabiedrībai vairs nav iespējams novērst automašīnas neatbilstību līguma noteikumiem, veicot automašīnas remontu.

Attiecībā uz sabiedrības norādīto, ka CSDD veica automašīnas pārbaudi un atzina to par drošu dalībai satiksmē Komisija vērš uzmanību uz to, ka tehniskās apskates laikā, CSDD pārbauda minimālās prasības, lai automašīna varētu piedalīties ceļu satiksmē. Līdz

ar to automašīnas slēptie defekti var netikt konstatēti. CSDD neveic automašīnas padziļinātu tehnisko pārbaudi.

Komisija skaidro, ka saskaņā ar PTAL 17.panta pirmās daļas 1.punktu pirms patērētājam kļūst saistošs līgums vai attiecīgs piedāvājums, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs skaidrā un labi saprotamā veidā sniedz patērētājam informāciju par attiecīgās preces galvenajām īpašībām.

Komisija uzskata, ka sabiedrībai bija jāveic automašīnas padziļinātā pārbaude, jāapzina automašīnai esošie defekti un par tiem jāinformē patērētāju pirms automašīnas pārdošanas, kas patērētājam dotu iespēju pieņemt izsvērtu lēmumu par automašīnas iegādi, zinot vispusīgu un pilnīgu informāciju par automašīnas tehnisko stāvokli. Sabiedrības nostāja, ka pēc automašīnas pārdošanas tā vairs neko nezina vai nevarēja zināt par automašīnas neatbilstībām norāda uz to, ka sabiedrība nezina, ko pārdod un līdz ar to nespēj sniegt patērētājam visu nepieciešamo informāciju pirms līguma noslēgšanas par automašīnas pārdošanu. Tā, piemēram, sabiedrībai bija jāzina, vai automašīnai ir vai nav salona filtrs, jo salona filtrs ietilpst automašīnas komplektācijā. Informācijas nesniegšana ir patērētāju tiesību pārkāpums.

Komisija norāda, ka 2023.gada 25.janvārī Augstākās tiesa, izskatot kasācijas kārtībā lietu Nr.SK-46/202, ir atzinusi, ka patērētājam ir jānorāda un jāpierāda, ka prece neatbilda līguma noteikumiem un ka neatbilstība atklājās gada laikā pēc preces iegādes. Patērētājam nav jāpierāda ne šīs neatbilstības cēlonis, ne arī pārdevēja vaina. Šo prezumpciju pārdevējs var atspēkot, pierādot, ka piegādes brīdī neatbilstība nepastāvēja.

Tāpat Augstākā tiesa uzsvēra, ka patērētājam nav pienākuma izdarīt preces padziļinātu pārbaudi. Proti, tas, ka attiecīgo trūkumu varēja konstatēt, ja pircējs precī būtu padziļināti pārbaudījis pats vai ar trešās personas (piemēram, autoservisa) palīdzību, un ka pircējam tāda iespēja bija, nenozīmē, ka trūkums nav uzskatāms par slēpto trūkumu, un neatbrīvo pārdevēju no atbildības par preces neatbilstību līguma noteikumiem.

Saskaņā ar PTAL 28.panta piekto daļu patērētājs ir tiesīgs pieprasīt, lai pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs attiecīgi samazina preces cenu vai atceļ līgumu un atmaksā par precī samaksāto naudas summu, ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs saprātīgā termiņā nav novērsis preces neatbilstību līguma noteikumiem vai nav apmainījis precī pret līguma noteikumiem atbilstošu vai ja minētās darbības veiktas, radot būtiskas neērtības patērētājam. Samazinot cenu vai atceļot līgumu un atmaksājot patērētājam par precī samaksāto naudas summu, var tikt ņemts vērā preces nolietojums vai labums, ko patērētājs guvis, lietojot precī, un par ko līgumslēdzējas puses ir vienojušās.

Komisijas ieskatā patērētājas prasība par naudas atmaksu ir pamatota un apmierināma, ņemot vērā, ka sabiedrība nav izmantojusi iespēju novērst automašīnas neatbilstību, veicot automašīnas remontu un šobrīd sabiedrība to vairs nevar izdarīt. Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka sabiedrība ilgstoši nav vēlējusies risināt strīdu un arī šobrīd atbildību par pārdoto automašīnu uzņemt nes vēlas.

Attiecībā uz patērētājas prasību par zaudējumu (izdevumu) atlīdzināšanu Komisija norāda, ka tās kompetencē neietilpst zaudējumu apmēra un pamatotības izvērtēšana. Saskaņā ar PTAL 32.pantu patērētāju prasības par zaudējuma atlīdzību un līgumsoda piedziņu risināmas tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija, pamatojoties uz PTAL 26.³ panta pirmo daļu, 26.⁴ panta pirmo un otro daļu, 26.¹¹ panta pirmo daļu, 26.¹² panta pirmo daļu, 13.panta trešo daļu, 14.panta pirmās daļas 1.punktu, 17.panta pirmās daļas 1.punktu, 27.panta pirmo daļu un 28.panta piekto daļu

nolemj:

Apmierināt patērētājas prasību par naudas atmaksu;
Sabiedrībai veikt naudas atmaksu patērētājai 5770,00 EUR apmērā.

Saskaņā ar PTAL 26.¹² panta piekto daļu Komisijas lēmumam ir ieteikuma raksturs, un tas nav apstrīdams vai pārsūdzams.

Komisijas priekšsēdētājs

R. Grāvelsiņš